

Összefoglaló „Az atipikus foglalkoztatási formák bírói gyakorlata” c. vizsgálatról megjelent publikációról

A Kúria Elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény alapján indokoltnak találta az atipikus munkaviszonyokra vonatkozó munkajogi szabályok értelmezésével összefüggő joggyakorlat vizsgálatát. Erre figyelemmel „Az atipikus foglalkoztatási formák bírói gyakorlata” címmel határozta meg a vizsgálat tárgyát.

A joggyakorlat-elemző csoport az atipikus foglalkoztatási formák bírói gyakorlata elemzésével összefüggésben az alábbi összegző megállapításokat tette (2021. november).

Részmunkaidős foglalkoztatás

I.1. Ha teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részmunkaidőre kötött munkaszerződése, színlelt megállapodása semmis, azt a leplezett megállapodás alapján kell megítélni [Mt. 27. § (2) bekezdés]. A munkavégzés tényleges napi időtartamát a peres eljárásban a munkavállaló érdekében áll bizonyítani [Pp. 265.§ (1) bekezdés].

I.2. Ha a munkáltató a munkavállalót a részmunkaidőre kötött munkaszerződés ellenére teljes munkaidőben foglalkoztatta a munkavállaló – tényállástól függően – nem csupán a teljes munkaidős foglalkoztatás megállapítását és elmaradt munkabére megfizetését kérheti, hanem vagylagosan lehetősége van arra is, hogy – választása szerint – az Mt. 107. § -a szerint rendkívüli munkaidőnek minősülő munkaórákra az Mt. 143. § (2) bekezdése szerint bérpótlékot igényeljen.

I.3. A munkáltató az Mt. 61. § (3) bekezdése alapján csak az általános teljes napi munkaidő felére vonatkozó munkavállalói ajánlat elfogadására köteles, egyéb esetekben a feleknek az Mt. 58. §-a szerint a munkaszerződés-módosításában meg kell állapodni.

Határozott idejű foglalkoztatás

II.1. A határozott idejű „más alkalmas módon” történő kikötése nem bontó feltételnek, hanem időhatározásnak minősül. Az ilyen kikötésnek a felek akaratától függetlennek, bizonyosan bekövetkezőnek és kalkulálhatónak kell lennie.

II.2. A határozott idejű kikötése érvénytelenségének megállapítása iránt a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti megállapítási keresetettel élhet. A gyakorlatban ugyanakkor ilyen tartalmú keresetet a munkavállaló általában csak a munkaviszony megszűnését követően terjeszt elő, amelyben a határozott idejű kikötésének érvénytelensége mellett a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeit érvényesíti. A keresetlevelet ebben az esetben az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja szerint 30 napon belül kell előterjeszteni, így az eljáró bíróságnak lehetősége van mindkét kereseti kérelem vizsgálatára.

II.3. Az Mt. a határozott idejű munkaviszony létesítéséhez nem kívánja meg a munkáltatói érdek fennállását, azonban annak meghosszabbítására, vagy a határozott idejű munkaviszony megszűnését

követő hat hónapon belüli ismételt létesítésére az Mt. 192. § (4) bekezdése csak munkáltatói jogos érdek fennállása esetén ad lehetőséget. A megállapodás nem irányulhat a munkavállaló jogos érdekének csorbítására. Azt, hogy a határozott idejű munkaszerződés meghosszabbítása a munkáltató jogos érdeke a munkáltató, azt pedig, hogy a hosszabbítás a munkavállaló jogos érdekét csorbítja a munkavállaló érdekében áll bizonyítani.

II.4. Amennyiben a felek között megkötött munkaszerződés határozott időre vonatkozó kikötése az Mt. 192. § (4) bekezdése és a 27. § (1) és (3) bekezdése alapján érvénytelen, a felek közötti munkaviszony az Mt. 29.§ (3) bekezdése alapján határozatlan időre jött létre. Ha az érvénytelenül kikötött határozott idő lejártakor a munkáltató a munkavállalót nem foglalkoztatja tovább, jogellenesen jár el. A munkavállaló ilyen esetben a jogellenes munkaviszony megszüntetése esetén járó jogkövetkezmények iránt pert indíthat.

II.5. A rövidebb időre kötött határozott idejű munkaszerződés esetén sem kizárt a próbaidő kikötése, ugyanakkor, ha a munkaszerződés időtartama azonos a próbaidő tartamával, a próbaidő kikötése az általános magatartási követelményekbe ütközik.

II.6. A próbaidőt követően, a próbaidő célját szolgáló okból megkötött határozott idejű munkaviszony nem felel meg törvénynek, nem tekinthető az Mt. 192. § (4) bekezdése szerinti munkáltatói jogos érdeknek.

II.7. Az Mt. kötött írásbeli indokolással lehetővé teszi a munkavállaló számára, hogy a határozott idejű munkaviszonyát felmondással megszüntesse. Erre akkor van lehetőség, ha a munkaviszony fenntartását valamely ok lehetetlenné tenné, vagy körülményeire tekintettel mindez aránytalan sérelemmel járna. A törvény szerint megkövetelt ok nem utal a munkáltató kötelezettségszegésére, magatartására, így a felmondási jog lehetőség a munkavállaló számára, hogy pl. egészségi állapotára, személyi vagy családi körülményeiben bekövetkezett változásra tekintettel határozott idő lejártát megelőzően megszüntesse a munkaviszonyát. A jogalkotó a munkavállaló felmondásához külön jogkövetkezményt nem fűz, ezért saját jognyilatkozatára alapítottan a munkavállaló általában nem alapíthat igényt. A munkavállaló felmondásának azonnali hatályú felmondássá való átminősítésére pedig nincs jogszerű lehetőség.

II.8. A határozott idejű munkaviszonyban a munkáltató vitathatja a munkavállalói felmondás jogszerűségét és érvényesítheti igényét az Mt. 84. § (2) bekezdése alapján. Ebben az esetben az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján a munkavállaló érdekében áll bizonyítani a közölt okok valóságát és okszerűségét, azt, hogy a felmondása szerinti ok olyan súlyú, amely a jogviszony fenntarthatatlanságát vagy ennek aránytalan elnehezülését eredményezi.

II.9. A „vis maior” helyzet [Mt. 66. § (8) bekezdés c) pont] önmagában nem, csak a munkáltató működésére és az adott munkavállaló munkaviszonyára gyakorolt hatásával együttesen adhat alapot a határozott időre kötött munkaviszony megszüntetésére.

Munkaerő-kölcsönzés keretében történő foglalkoztatás

III.1. Amennyiben a munkavállaló a kikölcsönzés során számára okozott kárért vagy személyiségi joga megsértéséért kizárólag a kölcsönvevő munkáltatóval szemben érvényesíti igényét, célszerűnek mutatkozik a kölcsönbeadó munkáltató perbevonása.

Forrás: https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/az_atipikus_foglalkoztatasi_formak_biroi_gyakorlata_osszefoglalo_velemeney.pdf

KERTÉSZ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA